

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ЗОНА - СПІЛЬНИЙ ПОЛІГОН ДЛЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Нещодавно в зоні відчуження перебували в науковому відрядженні співробітники Японського інституту досліджень атомної енергії. Кореспондент "Вісника Чорнобиля" звернувся до керівника лабораторії фізики оточуючого середовища цього інституту доктора наук Тоши Нагаока з проханням розповісти про наукову роботу, яку проводять японські вчені в Чорнобилі.

- Коли був створений інститут ядерних досліджень в Японії?

- Років через десять після закінчення другої світової війни. Тривалий час в ООН дискутували: чи може Японія займатися дослідженнями атомної енергії?

Тодішній уряд нашої країни домогся дозволу за умови, що наукові програми будуть проводитись виключно у мирних цілях. Саме для цих завдань і було організовано інститут досліджень атомної енергії, де я працюю. Він знаходиться за 130 кілометрів на північ від Токіо, у невеликому містечку Токаї-мура.

- Скільки співробітників працює у Вашому інституті?

- Близько двох тисяч чоловік. Дослідження, що тут проводяться, охоплюють практично всі аспекти вивчення ядерної енергетики, включаючи й процеси, які відбуваються в ядерних реакторах.

- Чи було пов'язане проведення дослідів з вивченням наслідків

які виробляють 30-40 відсотків електроенергії нашої країни.

- Надійність реакторів не викликає занепокоєння?

- Реактори знаходяться в дуже міцній оболонці, яка здатна витримати попадання артилерійського снаряда. Взагалі Японія - країна землетрусів. Тому у нас безпеці атомних станцій приділяють велику увагу.

- Як виникла ідея співробітництва японського інституту ядерних досліджень і Чорнобильського державного науково-технічного центру?

- Через три роки після аварії з боку тодішнього СРСР було зроблено пропозицію відносно використання чорнобильської зони як полігону для наукових робіт. Подали заявку в МАГАТЕ. Підписали міжнародну угоду про напрями проведення наукових еспериментів. Моя країна - член МАГАТЕ і тому приєдналася до цієї угоди. Саме так і почалося наше співробітництво. Кожного року я та інші співробітники

науково-технічного центру міжнародних досліджень. Разом проводимо дозиметричні вимірювання в різних місцях зони. Керівник лабораторії спектрометрії науково-технічного центру Ігор Петрович Столяревський був у науковому відрядженні в нашій країні, працював в інституті ядерних досліджень. Наше співробітництво взаємовигідне. Японська апаратура для вимірювань рівнів гамма-випромінювання дуже точна, досконала, вважається найкращою в світі. Нею користуються співробітники Чорнобильського науково-технічного центру міжнародних досліджень.

Українські вчені накопичили за дванадцять років, що минули з моменту аварії, великий досвід, розробили ряд цікавих технологій, нових методів у проведенні дослідів. Тому японська сторона дуже зацікавлена в тісному науковому співробітництві.

У рамках нашої наукової програми проводимо вивчення процесу накопичення доз радіації самоселами зони відчуження. Для цього їм виділено персональні дозиметри японського виробництва.

Працівники державного підприємства регіонального моніторингу оточуючого середовища "РАДЕК" кожного місяця отримують та систематизують одержані показники. Ми також проводимо вимірювання в оселях і на території садіб самоселів.

Переконаний, що наше наукове співробітництво з Чорнобильським державним науково-технічним центром міжнародних досліджень вже принесло і ще принесе користь Україні й Японії.

**Бесіду вів
Олександр СУРГАЙ.**

ядерного бомбардування Хіросіми та Нагасакі?

- Ні, таких завдань не ставилося. Справа в тому, що вибухи в цих японських містах були здійснені американцями в повітрі. Тому радіаційне забруднення порівняно з Чорнобильською катастрофою було невеликим. Міста зазнали шкоди внаслідок руйнівної дії вибухової хвилі. Життя в Хіросімі і Нагасакі швидко відновилося.

- Скільки атомних електростанцій налічується нині в Японії?

- Їх близько 15. Працює майже 50 ядерних реакторів,

нашого інституту відвідують зону відчуження з метою проведення наукових дослідів.

- Що саме співробітники вашого інституту вивчають в ході наукового експерименту?

- Згідно з угодою, досліді проводяться в трьох напрямках. Я беру участь у першому проекті. Він передбачає вимірювання рівнів радіації в різних районах зони відчуження. Другий проект передбачає створення комп'ютерної моделі для можливого прогнозування наслідків аварії. В рамках третього проекту вивчається швидкість міграції радіонуклідів у ґрунтах, рослинах та організмах тварин.

Ми співпрацюємо з науковцями лабораторії спектрометрії Чорнобильського

На знімках: японські вчені та їхні українські колеги під час роботи в зоні відчуження.